

Arkivsaknr:	2020/116
Arkivkode:	
Saksbehandler:	Anne-Grete Mosti

Saksgang

Eldrerådet
Råd for likestilling av funksjonshemmede
Ungdomsrådet
Levekårsutvalget
Formannskapet
Kommunestyret

Møtedato

17.02.2020
14.02.2020
17.02.2020
19.02.2020
27.02.2020
03.04.2020

Mandat og prosess for å utrede ny omsorgsstruktur i Gildeskål kommune

Rådmannens forslag til vedtak:

Det gjennomføres en utredning av ny omsorgsstruktur med følgende mandat.

Mandat:

«Utredningen skal foreslå en kostnadseffektiv organisering av omsorgstjenesten som sikrer innbyggerne fleksible og tilrettelagte tjenester av god kvalitet og på rett nivå. Ansatte skal gis mulighet for et godt og utviklende fag – og arbeidsmiljø»

Herunder utredes:

- Opprettholde eller avvikle tjenesteområde Nygårdsjøen eldresenter
- Opprettholde eller avvikle tjenesteområde Sandhornøy eldresenter
- Tilpasse antall institusjonsplasser til forventet behov i et 5 - 6 års perspektiv
- Organisering av Åpen omsorg - hjemmesykepleie og hjemmehjelp
- Øke grunnbemanning i omsorgstjenesten for å redusere vikarbruk og overtid
- Opprettholde dagens omsorgsstruktur

Prosess:

Arbeidet organiseres som et prosjekt og skal ha bred forankring i alle interessentgrupper med god informasjon og ha «trykk» på prosjektet. Det gjennomføres en grundig utredning som legges fram for politisk behandling i oktober/november.

Det oppnevnes en styringsgruppe som består av ordfører, rådmann, medlemmer fra levekårsutvalget, HTV og hovedverneombud.

Rådmannen gis fullmakt til å oppnevne en arbeidsgruppe som er bredt sammensatt slik at den favner om den utredningen kommunestyret vedtar utredet.

Bakgrunn for saken:

Gildeskål kommune har en drift som ligger over det faste inntektsgrunnlaget. Med bakgrunn i dette fattet kommunestyret i sak 2019/510 Budsjett 2020, handlingsdel og økonomiplan 2020- 2023 følgende:

- *Rådmann legger fram forslag til mandat og prosess for å utrede ny omsorgsstruktur i Gildeskål kommune. Forslaget legges fram i første kommunestyremøte i 2020.*

Vurdering:

Gildeskål kommune er kjent for å levere gode tjenester med høy kvalitet og med fornøyde brukere. Endret omsorgsstruktur skal sikre at de verdiene og den kvaliteten som er bygget opp blir tatt vare på fremover.

Målet med utredning av ny omsorgsstruktur er å redusere kostnadene, men samtidig sikre kvalitet på omsorgstjenestene. Kostnadene i helse og omsorg er i det alt vesentlige lønn til ansatte. Det å redusere kostnadene betyr vanligvis at vi må ha færre ansatte.

Strukturendringer medfører at noe blir borte og noe nytt kommer til. Tjenester levert på et sted skal leveres fra et annet sted. Det er derfor viktig å sørge for at nye utfordringer blir løst, det er dette som skaper den effektiviseringen kommunen trenger.

I 2015 ble det gjennomført en strukturendring innen omsorg, gjennom prosjektet «*Fortettet omsorg og service*» Det fremkom gjennom prosjektet at Gildeskål kommune hadde mange omsorgsplasser og stor drift men at den var kostnadseffektiv ut fra nivået. Prosjektet tydeliggjorde at den beste løsningen fremover var å redusere antall omsorgsplasser og styrkehjemmetjenestene.

Kommunestyret vedtok i sak 35/15 at en avdeling ved Gibos ble satt vakant og videre utrede styrking av hjemmebaserte tjenester.

Hjemmebaserte tjenester ble styrket med 1,9 årsverk og eldresenteret på Sandhornøy fikk hvilende nattevakt. Utfasing av en avdeling ved Gibos har gått greit. De ledige rommene på Gibos disponeres av hjemmetjenesten og det er også etablert et rom for lindrende behandling.

Trygghetsrommene på Gibos har vært i bruk ved planlagte og akutte behov. Erfaringen er at flere nyttiggjør seg et slikt tilbud og utsetter behov for institusjon eller annen fast heldøgns omsorgsplass.

Strukturendringen i 2015 med dreining av tjenestene til mer hjemmebaserte tjenester og med en aktiv heldøgns tjeneste på Fastlandet har vært positiv. Antall brukere av

hjemmetjenester øker og en ser en merkbar økning av tidlig utskrivelse fra sykehuset til hjemmet, der brukerne har kompliserte pleie og rehabiliterings forløp.

Kommunen klarer også å ivareta de som har behov for sykehjems plass, både korttids og langtids plass. Vi klarer også å ta imot ferdigbehandlede pasienter fra sykehus og har ikke betalt for overliggedøgn.

I Gildeskål kommunens samfunnsplan finner vi:

Andelen eldre øker mens gruppen yrkesaktive går ned. For å imøtekomme utviklingen skal kommunen gjøre smarte valg i forhold til organisering av tjenestetilbud. Utvikling av velferdsteknologi, sentralisering av tilbud og økt bruk av frivillige organisasjoner er en nasjonal strategi for å imøtekomme økt press på omsorgstjenestene.

Ut fra utviklingstrekkene ved dreining av tjenestene til mer hjemmebaserte tjenester, rekrutteringsutfordringer, noen ledige institusjonsplasser, mange ledige plasser på eldresentrene vil dagens løsninger gi en lite kostnadseffektiv drift i årene fremover.

Rådmannen mener det nå er nødvendig, i tråd med føringene i samfunnsplanen, å utrede ny omsorgsstruktur med det formål å organisere omsorgstjenesten smartere og mer kostnadseffektiv ved å redusere kostnadene per beboer i forhold til det behovet for tjenestene som vi har.

Vi har i noen år fremover muligheten til å gjennomføre omorganiseringer med bemanningsreduksjoner der naturlig avgang løser nedbemanningen i stedet for oppsigelser. Samtidig vil ny struktur med færre ansatte avhjelpe rekrutteringsutfordringene våre.

SSB viser forventede befolkningsutvikling og i forhold til planlegging av omsorgsplasser er det spesielt utvikling for aldersgruppen 80 – 89 og 90 + de kommende årene som er mest relevant. Da hovedtyngden av de som har behov for omsorgsplasser tilhører denne gruppen. Aldersgruppen 80 -89 og 90+ vil være stabil fremover med en forsiktig økning etter 2025. Aldersgruppen 67 – 79 år er økende, men en forutsetter at denne gruppen i hovedsak er hjemmeboende, der noen har behov for tjenester i eget hjem. Det mest utfordrende vil være at gruppen under 50 år reduseres.

Det viktigste målet ved en strukturendring i omsorgstjenesten er å skape en fremtidsrettet helse og omsorgstjeneste som er smart og robust og klarer å holde driftsnivået innenfor gitte rammer.

For å lykkes med en endret omsorgsstruktur, som faktisk virker som forutsatt, er det viktig å ha med alle aktører og interessenter så tidlig som mulig i prosessen. Utviklingsprosessen vil involvere Gildeskål kommunes egne fagmiljøer, ledere, politikere og innbyggere.

Rådmann forslår følgende mandat for å utrede ny omsorgsstruktur i Gildeskål kommune:

Mandat:

«Utredningen skal foreslå en kostnadseffektiv organisering av omsorgstjenesten som sikrer innbyggerne fleksible og tilrettelagte tjenester av god kvalitet og på rett nivå. Ansatte skal gis mulighet for et godt og utviklende fag – og arbeidsmiljø»

Herunder utredes:

- Opprettholde eller avvikle Nygårdsjøen eldresenter
- Opprettholde eller avvikle Sandhornøy eldresenter
- Tilpasse antall institusjonsplasser til forventet behov i et 5 -6 års perspektiv
- Organisering Åpen omsorg - hjemmesykepleie og hjemmehjelp
- Øke grunnbemanning i omsorgstjenesten for å redusere vikarbruk og overtid
- Opprettholde dagen omsorgsstruktur

Prosess

Det anbefales en prosjektorganisering av prosessen/arbeidet. Prosjektarbeidet må ha bred forankring i alle identifiserte interessentgrupper med god informasjon og ha «trykk» på prosjektet. Det må gjøres en grundig utredning som legges fram for politisk behandling i oktober/november.

Det oppnevnes en styringsgruppe som består av ordfører, rådmann, medlemmer fra levekårsutvalget, HTV og hovedverneombud.

Det foreslås at rådmannen gis fullmakt til å oppnevne en arbeidsgruppe som er bredt sammensatt slik at den favner om den utredningen kommunestyret vedtar utredet.

Konklusjon:

Med bakgrunn i utviklingstrekkene innen omsorg med dreining til mer hjemmebaserte tjenester, rekrutteringsutfordringer og ledige omsorgsplasser vil dagens løsninger gi en lite kostnadseffektiv drift i årene fremover.

For å imøtekomme utviklingen må kommunen gjøre smarte valg i forhold til organisering av tjenestetilbud og derav utrede en ny omsorgsstruktur.